

Renovasjonstjenester næringsavfall – Ås Kommune

Ås kommune har med bistand fra Viken- og Klima Østfold-prosjektet Klimarådgivning i anskaffelser gjennomført anskaffelsesprosess for rammeavtale på henting og behandling av avfall fra kommunens virksomheter (næringsavfall). Det ble satt minimumskrav til at deler av leveransen skulle gjennomføres med kjøretøy som går på elektrisitet, hydrogen eller biogass. Videre ble tildelingskriterier benyttet for å premiere meroppfyllelse i av kravet. Tilbyderne ble også evaluert på behandlingsmetode av avfallet.

Dette dokumentet beskriver hvordan prosessen ble gjennomført, men formål å inspirere og veilede kommune som skal gjennomføre tilsvarende renovasjonsanskaffelser av næringsavfall.

Innhold

1.0 Bakgrunn.....	2
2.0 Forarbeid	2
3.0 Anskaffelse.....	2
4.0 Resultat.....	3
5.0 Klimatips til anskaffelser av renovasjonstjenester av næringsavfall	4

Publisert 16.12.2021

1.0 Bakgrunn

Ås kommune skulle fornye rammeavtale på henting og behandling av avfall fra kommunens virksomheter (næringsavfall). Husholdningsavfall er ikke inkludert i avtalen. Henting av næringsavfall gjennomføres som regel som en del av en henterute, hvor leverandøren henter avfall fra flere kunder. Avfall fra skolene utgjør det største volumet. Avtalen har en estimert verdi ca. 10 millioner fordelt over 5 år, pluss eventuelle 2 år i opsjon.

Avtalen genererer betydelig mengder transport, og det var ønskelig at mest mulig av transporten skulle gjennomføres med klimavennlige kjøretøy på elektrisitet, hydrogen eller biogass. I tillegg var det ønskelig med mest mulig materialgjenvinning av avfallet som blir hentet.

2.0 Forarbeid

Tilnærmingen for anskaffelsen var at der klimavennlige løsninger er modent blant potensielle leverandører bør klimakrav stilles som et minimumskrav. Dersom leverandørmarkedet er umodent, bør tildelingskriterier benyttes for å primere fremoverlente leverandører og for å etterspørre klimaløsninger.

Før utforming av klimakrav og -kriterier ble det derfor gjort en del forarbeid. Det ble undersøkt hvor modent ulike fossilfrie kjøretøyteknologier for renovasjonskjøretøy og utbredelsen av disse var. Renovasjonskjøretøy på biogass er en moden teknologi som har eksistert lenge og det er en tilgjengelig fyllestasjon i Ski.

Videre ble det gjennomført en dialog med markedet hvor mulige leverandører ble spurt om de ville kunne gjennomføre oppdraget med kjøretøy på elektrisitet, hydrogen eller biogass. Tilbakemeldingen var at biogass var det mest aktuelle av disse, men utbredelsen av slike kjøretøy varierer fra leverandør til leverandør. Leverandørene ga også tilbakemelding på at enkelte avfallsfraksjoner må hentes med spesialkjøretøy som det ikke finnes på elektrisitet, hydrogen eller biogass enda.

3.0 Anskaffelse

Etter tilbakemeldingene kunne klimakrav og -kriterier utformes. Ettersom modenheten på biogasskjøretøy varierte veldig ble det bestemt å sette et minimumskrav til at minst 30% av oppmøtene på kontrakten skal skje med kjøretøy på elektrisitet, hydrogen eller biogass hvert år.

Videre ble det benyttet tildelingskriterium for å premiere meroppfyllelse av kravet, slik at fremoverlente leverandører skulle få uttelling. Dette ble gjort ved å benytte en drivstoffmatrise hvor leverandørene måtte fylle ut og forplikte seg til andel av oppmøtene utover minimumskravet som skal gjennomføres med kjøretøy på elektrisitet, hydrogen eller biogass.

Motor teknologi	Drivstoff	Poeng 0-10	Andel av oppmøter i prosent hvert år	Kommentar
Elektrisk/gassmotor	Elektrisitet, hydrogen eller biogass	0	30 %	Minimumskrav - kan ikke endres
Konvensjonelle drivstoff				
Diesel- og bensinmotor og hybrider Euro 6/VI	Konvensjonell diesel og bensin	0		
Gassmotor Euro 6/VI	Naturgass	0		
Konvensjonelle biodrivstoff				
Konvensjonelle biodrivstoff (1. generasjon) fremstilles av råstoff som også kan brukes til å produsere mat eller dyrefôr (landbruksvekster).				
Dieselmotor Euro 6(VI) / tilpasset ED 95	HVO 100, B100, ED 95 bioetanol	0		
Avansert biodrivstoff				
Avansert biodrivstoff (2. generasjon) framstilles av rester og avfall, fra næringsmiddelindustri, landbruk eller skogbruk. Slike avanserte biodrivstoff har lavere risiko for indirekte arealbruksendringer.				
Dieselmotor Euro 6(VI) / tilpasset ED 95	HVO 100, B 100, ED 95 Bioetanol*	0		
Gassmotor Euro Euro 6/VI	Biogass (avansert)	10		
Nullutslippsteknologi				
Batterielektrisk	Hydrogen	10		
	Elektrisitet	10		
Totalsum (skal være 100%)			30,00 %	

Oppdaterte skjemaer som kan benyttes i tilsvarende anskaffelser finnes på klimaradgivning.no

Det ble også satt krav om at leverandør skal levere statistikk årlig på antall oppmøter fordelt på kjøretøyenes drivstofftype som skal vise om faktiske oppmøter på kontrakten stemmer overens med forpliktelsen i tilbudet. Det ble også satt krav til å leverandøren skal levere klimaregnskap som viser utslipp av klimagasser fra transportene av avfallet.

Den andre delen av tildelingskriteriet miljø gikk på behandlingsmetode av avfallet. Tilbydere skulle fylle ut et skjema som beskrev hvor stor andel av de ulike avfallsfraksjonene som går til ulike behandlingsmetoder, hvor materialgjenvinning ga best uttelling og deponi ingen uttelling.

De to tildelingskriteriene hadde en samlet vekt på 35% av totalen.

4.0 Resultat

Kommunen mottok to tilbud. Det ene tilbudet oppfylte kun minstekravet om 30% oppmøter med kjøretøy på elektrisitet, hydrogen eller biogass. Ragn Sells vant konkurransen og forpliktet seg til at minimum 95% av oppmøtene på kontrakten hvert år skal være med kjøretøy på biogass.

5.0 Klimatips til anskaffelser av renovasjonstjenester av næringsavfall

Under er det listet noen tips for å gjennomføre klimavennlig innkjøp av renovasjonstjenester av næringsavfall. Merk at det er stor forskjell på innkjøp av renovasjonstjenester på næringsavfall og husholdningsavfall, da leverandører i sistnevnte kategori vanligvis går til innkjøp av nye kjøretøy for å dekke oppdraget, mens for næringsavfall benyttes i stor grad eksisterende kjøretøypark.

- Renovasjonskjøretøy på biogass er relativt utbredt, men forutsetter at det er en fyllestasjon i nærheten. På hjemmesiden til Biogass Oslofjord finnes det en oversikt over alle fyllestasjoner i Norge.
- Gå i dialog med aktuelle tilbydere om muligheter og barrierer for å benytte kjøretøy på elektrisitet, hydrogen eller biogass i kontrakten og evt. andre temaer i forkant av kunngjøring. Tilbakemeldingene vil muliggjøre og stille konkrete, ambisiøse og realistiske krav og kriterier. Tips om spørsmål til markedsdialog og gjennomføring finnes på klimaradgivning.no.
- I modne leverandørmarkedet kan det stilles krav til bruk av kjøretøy på elektrisitet, hydrogen og biogass. I mindre modne markeder anbefales det å benytte tildelingskriterium. Standard krav- og kriterieformuleringer, samt tilhørende veiledning om hvordan bruke disse, finnes på klimaradgivning.no